

Resumé

Diplomová práce je věnována institutu postoupení smlouvy z pohledu komparace se zahraničními právními úpravami. Jádrem postoupení smlouvy je nahrazení smluvní strany třetí osobou v průběhu trvání smluvního vztahu. Jakožto nový institut českého občanského práva zavedený novým občanských zákoníkem od 1. ledna 2014 nebylo postoupení smlouvy dosud dostatečně zpracováno právní teorií, a z toho důvodu jde o téma zvláště aktuální. V období před 1. lednem 2014 český právní řád neobsahoval výslovné legislativní zakotvení postoupení smlouvy jakožto obecného prostředku změny subjektů závazkových vztahů. V praxi se však frekventovaně vyskytovala potřeba této operace a k jejímu dosažení bylo využíváno jiných metod. Účelem této práce je podat ucelený výklad o shodných i odlišných znacích tuzemské úpravy a zvolených zahraničních úprav a na základě provedené komparace tuzemskou úpravu kriticky zhodnotit. Srovnání s italskou úpravou postoupení smlouvy bylo zvoleno kvůli dlouholeté tradici a významnému vlivu na zahraniční právní úpravy, nový český občanský zákoník nevyjímaje. Úprava Nizozemí a mezinárodní dokumenty jako Evropský smluvní zákoník, Principy evropského smluvního práva, Návrh společného referenčního rámce a UNIDROIT Principy mezinárodních obchodních smluv, byly pro srovnání zvoleny s ohledem na různorodost přístupů k právní úpravě jednotlivých prvků postoupení smlouvy a jsou předmětem srovnání, kde je to z hlediska výkladu relevantní.

Práce se skládá z úvodu, pěti dále členěných kapitol a závěru. První kapitola obsahuje uvedení do problematiky změn stran závazkových vztahů, včetně výkladu o základních teoretických přístupech k těmto změnám. Kapitola dále zahrnuje i zevrubný popis hlavních forem změn subjektů závazků a navzájem je odlišuje. Opomenuto není ani odlišení postoupení smlouvy od institutů novace a subkontraktace. Druhá kapitola je věnována historickému vývoji postoupení smlouvy. Třetí kapitola popisuje zahraniční právní úpravy změn smluvních stran v průběhu existence obligace s důrazem na přípustnost převzetí dluhu a postoupení smlouvy. Zvláště je pojednáno o mezinárodních unifikačních dokumentech v oblasti smluvního práva a jejich pohledu na cesi smlouvy. Čtvrtá kapitola je jádrem diplomové práce a představuje detailní analýzu tuzemské právní úpravy. Kapitola je dále členěna na šest podkapitol. Po charakteristice právního stavu ohledně možnosti záměny smluvní strany před rekonstrukcí následuje obecné vymezení úpravy obsažené v novém občanském zákoníku. Kapitola dále pojednává o rozsahu postoupení smlouvy a popisuje hlavní formy cesi smlouvy, a to smlouvu o postoupení smlouvy a indosaci smlouvy. Dále je podrobně rozebrána ochrana postoupené strany, zejména nutnost

jejího souhlasu s postoupením a právo za určitých okolností požadovat plnění po postupiteli. Poslední část kapitoly se zabývá účinky postoupení smlouvy na vzájemné vztahy mezi zúčastněnými subjekty. Čtvrtá kapitola také průběžně srovnává tuzemskou úpravu s úpravami zahraničními, na základě tohoto srovnání identifikuje její slabá místa a na relevantních místech poskytuje návrhy řešení. Pátá kapitola prezentuje výsledky srovnávací analýzy a popisuje klady i zápory české úpravy. Kapitola zhodnocuje tuzemskou úpravu cese smlouvy z komparativního pohledu a předkládá několik návrhů na zlepšení současné legislativy. Závěr synteticky shrnuje výsledky komparativní studie.